

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Issued daily
except
Sundays
and Holidays

LETÖ—YEAR XI.

Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. SOBOTA 16. FEBRUARJA (FEBRUARY) 1918

STEV.—NUMBER 60.

Published and distributed under permit (No. 145) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. E. Burleson, Postmaster General.

ito imo prednost pri prevažanju.

PRAVITI GA HOČEJO V KLEATORJE, DA SE NE SPREDI

zna priporočila za varčevanje z živil.

Washington, D. C. — Vrhovni železnički ravnatelj je odredil, da imajo pri prevažanju živil na želicah prednost žita, moka in ugi produkti iz žita na zapadu srednjem zapadu. Odredba je izdana, da se ne pokvari žito. V veliki nevarnosti je koruzna, se pokvari, ko pride mokro ene, če je ne spravijo in elevare. V nekaterih krajih imajo roznarji še štirideset odstotkov lanskega pridelka. In ta prilek je v nevarnosti radi gorkovremena v zadnjih dneh.

Odredba ima tudi namen, da baja reden dotok žita v miline, ne prenehajo z delom.

Za prevažanje žita bodo potrevali na tisoče voz, ki bodo odjeni industriji. Neuradne odnosne odredbe so bile na začetku uveljavljene za akosi več.

Razvili so mnogo več žita lani v tem času.

Železnički agentje in postajni celini imajo nalog, da objeve farmarje in jim razlože, da nate in odpoškojo njih žitne zase.

Ta poduk bo trajal skoraj tednov, da razvozijo žito iz marmnih kauč in lokalnih žit v elevatorje. Prednostna odredba za žito bo preklicana, kažno bo žito razpeljano.

Senatu so debatirali o varčevanju z živil. Senator Smooth je poročil, da se uvede postni dan mesec, da se prihranijo živila. Senator Borah je izjavil, da niente ni povratak žitnemu množevanju živil, saj živili je zrceli transportne razmere.

Senator James iz Washingtona uprašal, če bi naložilo uimestno, mobilizirajo vsako osebo za tadelo, ki ji je najbolj všeč.

Senator Borah je pripomnil, da v državi Idaho 4.000 železničnih voz krompirja, ki bo segnil v slabih transportnih razmer.

ZADNJE VESTI.

URKI ZGRADE MOST ČEZ BOSPORUS.

Amsterdam, 15. februarja. — Ški parlament je glasoval, da bo Evropo in Azijo s mestom predorom. Narodilo je dobitka budimpeštskega tvernika, ki je z delom v aprilu.

URKI VEŽENI DVE MILJI NAZAJ V PALESTINI.

London, 15. februarja. — Vojska poroča, da so britanske dežele napredovale na šest milijidi fronti dve miliji dalje na severovzhodno od Jeruzalem.

ANCOZI SO VDELJI V NEVSKIE ČETE.

Saint-Petersburg, 15. februarja. — Francoski vojni stan poroča, da so francoske čete sinodi vdržale v nemerte severovzhodno od Gona na ašenski fronti. Vrnila so nemški ujetniki.

AMENIT LETALCG PONOS SRBOVIL.

Fort Worth, Tex. — Kapitan mon Castle, ki je služil v britanski kraljevskem letalskem zboru, je smrtno ponosrečil potomstvo, ki je napravil nad 150 poletov nad nemškimi četami in je na glasu zelo zmožnega letala. Včinoma je bil na fandruški stasi.

Letalo se je hotel izogniti koloniji, ko je podučeval letalskega učence. Poskusi je nepravilno obrat, ko je videl, da nezgoda neizoglima, toda letalo je dvajset minut po umri, medtem ko je letal vajenec R. Peters dobil le močko.

Letalo je bilo la 50 četvrtjev nad nočjo, ko se je dogodila nesreča.

Predsednik Wilson odredil preiskavo.

Vojni proračun pred kongresno zbornico.

TRDKA OTOČERA PROTI LAJDGRADNIKI DRUŽBI.

Preiskavo invade justični departmanti.

Washington, D. C. — Na obtožbo ladijskega odbora, da je bil potrošen vladni denar brez premislice, je narodil predsednik Wilson justičnemu tajniku Gregorju, da preide konstrukcijo vladne jeklarne na Hog Islandu, Pa., ki jo je vodila International korporacija, da dožene, če je bil zlorabljen vladni denar.

Namestnik justičnega tajnika odgovoril takoj na Hog Island, da pomaga pri preiskavi F. A. Bowlesu, namestniku glavnega ravnatelja brodovne korporacije, ki ga je Hurley, predsednik ladijskega odbora nastavil pred tremi tedni za vodja podjetja.

Ceprav nima ladijski odbor dokazov, da so bila izvršena kaznjava dejanja, hčete spoznati pravno situacijo in se prepričati, kako je bil potrošen denar.

Ladjedelnica na Hog Islandu se nahaja ob reki Delaware blizu Philadelphije in je imela postati po naštirih največja ladjedelnica v delži.

American International Ship Building kompanija ima pogodb za zgradbo ladjedelnice in gradnjo ladij. Naročilo je prejela od brodovne korporacije, ki je pod-

rejena zveznemu ladijskemu odboru.

Pride so izpovedale pred senatnim trgovskim odsekom, da bo vrla morala potrošiti od \$40.000,00 do \$50.000,00, medtem ko bi privatne osebe potrošile \$21.000,00.

Republikanski kongresnik Root iz Wisconsina je v zbornici izjavil, da so valed popustljivosti pri oddaji pogodbe American International kompaniji in njene podružnice v položaju, da lahko zavojivo mojone iz državne blagajne.

George J. Baldwin iz New Yorka, predsednik American International Ship Building korporacije, je karakteriziral obtožbo, da kompanija "skubi" vrlado, za "hudobno", ko je bil začlanjen pred senatnim trgovskim odsekom.

Pride so izpovedale pred senatnim odsekom, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Generalni major Squier, načelnik signalnega zabora, je pričel, da je signalni zbor izdal \$40,000,00, da izvede letalski program. Vprašal je še za \$27,722,000, ki so potrebni za bombe, katerih se poslušajo letale.

General Goethals je izpovedal,

da je poleg dovoljenih \$100,000,000, treba še \$50,000,000 za skidajo in potrebnata poslopja ob morskom obrežju.

Zivlinski upravitelj Hoover zahteva poleg dovoljenega denarja še \$2,000,000. Dejal je, da se je sporazumil z dr. Garfieldom, da

zivliska in kurjiva uprava ločita. Povedal je, da zivliska uprava izda \$160,000,000 mesečno za nakup živil, ki gredo zavezniškemu frontu.

General Crowder zahteva še \$10,000,000 za nabore in registracije.

BANDITA NA VISLICAH.

NADALJNIH \$1 MILJONOV ZA TOPOVE.

Kongresnik Sherley je poročal obširno o proračunu.

Washington, D. C. — Kongresnik Sherley, predsednik zbornicne proračunskega odseka je predložil proračun za vojne potrebe kongresa. Obenem je mr. Sherley tudi objavil izpovedi departmentnih šefov pred odsekom.

Za gorske, poljske in težke topove je določenih \$81,000,000. Po izjavi polkovnika Amesa od opremskega departmента je od začetka vojne dovoljenih za topove \$1,816,000,000. Ta denar je bil namenjen tudi za muničijo 2,000,000 mož. Včeta je tudi muničija za lahke strelske možnarje. Izjavil je, da radi tega se zahteva \$81,000,000, ker je spremenjen vojni program in pojde denar tudi za muničijo topov, ki so montirani na oklopnih vozovih. \$7,000,000 je potreben za tovarno, v kateri bodo napolnili granate s plini, \$2,000,000 pa za ravnotak tovarne, ki jo zgradi v Franciji.

Generalni major Pershing je brzjavno priporočil, da potrebuje tako tovarno v Franciji. Oficirji od opremskega departmента so izjavili, da je tako tovarna v Franciji potrebna, ako se izvrše izpembne v bojevanju s plini.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmenta izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

Kongresnik Sherley je rabil, da je general Wheeler od opremskega departmента izpovedal, da se je vrla pogodila s francosko vrlado, da bo Francija zavojila v topnici muničijo ameriške čete v Franciji do zategave številna. Kadars so te enote preskrbljene, morajo združene države skrbeti za nadaljnjo opremo.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izbaja dnevno razen nadelj in prasnikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglašev po dogovoru. Kopisi so ne vredni.

Narodnina: Zdajnjene države (izven Chicago) in Canada \$5 na mesec, \$1.50 za pol leta in 75c za tri meseca; Chicago in Massachusetts \$4.50 na mesec, \$1.25 za pol leta, \$1.15 za tri meseca.

Nadler na vse, kar ima vse s nasoco "PROSVETA".

2027 So. Lelandale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benevolent Society.

Entered daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovenske National Benevolent Society.

Advertisement rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and Foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA".

2027 So. Lelandale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon: Lelandale 4222.

22

Datum v obiskuju n. pr. (December 21-17) poleg vsega imenu in naslovom posamezne, da vam je o tem dnevnu poteka naravnina. Posveti je provozana, da so vam ne ustvari list.

NAČRT VELEPODGETNIKOV SPLAVAL PO VODI.

Veliki podjetniki in njih časopisje, ki so venomer kričali, da je treba delavce mobilizirati, so dobili krepko brevo s poživom, da se delavci prostovoljno priglasijo za delavsko rezervno armado, ki jo vlada potrebuje, da izvrši ogromen ladijski program.

Delavski department je izjavil, da delavcev ne primanjkuje, ampak da so nepravilno razdeljeni. V nekaterih industrijskih središčih jih je preveč, v drugih premalo.

Kako je prišlo do tega, da so delavci nepravilno razdeljeni?

To je star podjetniški greh. Že od nekdaj so podjetniki imeli navado, da so oglašali v listih, da primanjkuje delavcev, če so hoteli znižati delavskie mezde in poslabšati delavskie razmere. Z lepimi obljubami so zvabili delavce v industrijska središča in kadar je bila brezposelna armada tako velika, da so se delavci v velikih skupinah drenjali pred tovarniškimi vratmi in prosili za delo, so podjetniki znižali mezzo delavcem, ki so delali. Ob takih prilikah so včasi podlegli tudi dobro organizirani delavci in sprejeti so morali podjetniške pogoje, ker jih je do tega prisilila situacija.

Združene države so stopile v vojno in velepodjetniki so se držali stare metode, da privabijo najprvo delavce v industrijska središča, in ko je delavsko brezposelna armada dosti velika, pa poslabšajo delavskie razmere. Kakor se mačka ne mbre odvaditi lova na miši, ravnotak je podjetnikom lov za večjim profitom prešel v meso in kri, da še celo v spanju govore o številkah, ki pomenijo profit.

Njih stara igra se v tej vojni ni tako obnesla, kot so pričakovali. Delavskie organizacije so v svojih strokovnih glasilih pričele svariti delavce, naj bodo oprezeni pred lepimi podjetniškimi obljubami in podjetniškimi oglasi, ki vabijo delavce v tovarne in jim obljubujejo raj. Zvezna posredovalnica za delo, ki je pod nadzorstvom delavskog departmenta, je tudi mnogo pripomogla do tega, da delavci niso drli kar tjevendan in trumoma v industrijska središča, kot v prejšnjih časih, če so taki podjetniški oglasi zagledali dan v listih velepodjetniških interesov.

Zvezna posredovalnica je od časa do časa izdala obvestilo, kje primanjkuje delavcev in kje jih je preveč. Obvestila so priobčili delavski listi in to je pomagalo, da se delavci niso osredotočili v tolkem številu v industrijskih središčih, kot so želeli velepodjetniki. Kljub tem obvestilom in svarilom se je v nekaterih mestih zbralo več delavcev, kot jih potrebujejo, kajti tudi med delavci je še precej nevernih Tomažev, ki ne verjamejo besedam svojih voditeljev in delavskemu departmentu, dokler se sami ne prepričajo, da so prišli iz dežja pod kap. Seveda so te vrste delavci v manjšini, vendar jih je pa še toliko, da lahko povzročijo, da se zbere v enem mestu preveč delavcev, v drugem pa premalo. To se je tudi izvršilo in podjetniki so izrabili takoj položaj in pričeli agitirati in zahtevati, da naj vlada mobilizira delavce, kot se mobilizira armada, ki ima oditi na fronto.

Račune podjetnikov je temeljito prekrizal delavski department, ko je izdal poziv za 250,000 prostovoljev, ki bodo tvorili delavsko rezervno armado, in pojasnil v kakšnih razmerah bodo ti prostovoljci delali, če jih poklicajo v ladijedelnice ali v tovarne, ki izdelujejo vojne potrebščine.

Delavski tajnik Wilson je nasprotnik vsakega prisilnega dela. Proti prisilnemu delu so tudi vse pametni ljudje, kajti prost delavec producira trikrat toliko kot prisiljenec. Prost delavec najde v delu veselje, on zljevan vso svojo dušo in gleda na to, da izvrši lično in trpežno delo. Svoboden delavec ne potrebuje priganjačev za sabo, ki mu gledajo pod roke, kako gibljejo njegovi pasti. Njegove misli so pri delu in po teh delajo tudi njegove roke. Vse nekaj drugega je prisiljenec, kajti 'on sovraži delo in zato tudi nagaja pri delu. On smatra delo za

kazen, njegove roke se gibljejo počasi in njegove misli blodijo daleč proč od dela. Njegovo delo je počasno in njegovi produkti manj vredni.

Načrt velepodjetnikov za mobilizacijo delavcev je zasedal ponearecil, kajti delavski department ne pozivlje le delavce, da se vpšejo v delavsko rezervno armado, ampak se je reorganiziral tudi v sedem oddelkov, da mu bo ložje delati za blagostan delavcev in da se delavstvu nič ne vsili, kar na mera.

Z.

stvo že večkrat dokazalo, da nima prav nobenih simpatij za nemške imperialistične namene in so ravno tako sovražni nemškemu kajzerju, kot so bili preje ruski mu carji. Čivkanje, da so bolševiki podkupljeni, je že tako obrabljeni fraza, da jo rabijo le še kaki zakotni lističi, ki epipajajo nekaj mesecov za drugimi listi, in pa ljudje, ki namenoma trstajo obrekovanja. Iz stalnih suosudnjalskih črnotuskev je stvar že precej ragumljiva; cerkev uči, hudi krotek kot jagnje in ubogaj svoje gospodarje. Nič ne de, če so tu ti gospodarji tirani in okrnjeni, boš imel pa toliko večje služe za večnost. Za pokoro ti nlagajo glad in žeko in druga zatajevanja. In v tem je razlika med zavednim delavstvom in cerkveni skoro vseh ver. Bolševiki ne učete pokorčine do tistih ljudi, ki hočejo igrati vlogo izkoričevalnih gospodarjev. Bolševiki se boste za enakost in svobodo ljudi na zemlji. Pri tem delu jih ovirajo tudi vsi tisti, ki trdijo, da so bolševiki kajzerjevi agenti. Nazadnji, ki med katere spada tudi pisker "razprave" o bolševikih, bi storčat raje videli, da bi ostal na krmilu Rusije car in pravoslavna cerkev, kot pa napredni elementi, ki imajo sedaj v rokah krmilo ruske države. Z nazadnjimi in kapitalizmom vsega sveta in z reakcijonarnimi silami v notranjosti Rusije se morajo boriti bolševiki v prid ruskega v svetovnega proletarijata. Nazadnjaki in kapitalisti želi stokrat rajše, da ostanejo na svetu take razmire, kot so bile pred to vojno, kot pa da bi prodirela demokratične in socialistične ideje.

Smeško je tolmačenje pisca v katoliškem glasilu o zapleni premoženja. "Ce boš imel tristo parov čevljev, jih boš moral dati polovico bolševiku, da bosta imela obe enako. Ce imas hišico z dvema nadstropjema — ali se ti ne bo hudo zdelo, če bo zahteval od tebe kak bolševik, da mu odstopiš polovico hiše, ali eno nadstropje samo zato, da bosta imela obo enako". Tako tolmači pisec delitev premoženja v Rusiji, jih boš moral dati polovico bolševiku, da boste imela obe enako. Ce si je morda tvoj oče pridobil 40 orakov zemlje in jo s trudem obdelal, ne smeš tega zemljišča po načelu bolševikov ti prevzeti, ali poddedovati; 20 akrov odstopiš bolševiku, da bosta imela obo enako".

Ubogi ljudje, ki so se tako revni na duhu, da verjamejo tako razlaganje. Pisec slike bolševike kot ljudi, ki si bodo razdelili premoženje rečeveč. On nič ne omenja, da so imeli ruski veleposetniki tako velika posestva, kot kake majhne države. Ruski car je lastoval zemlje, ki je bilo tako veliko, kot francoska republika. Bolševiki teh zemljišč ne bodo "talali" nego le zemljišča malih kmetov, ki imajo samo po 40 akrov zemlje. Ubogi revčki na dubu in ubogi papir, ki moraš prenašati take bedastote. Berači se boje, da bi ne prišli hudo ljudje in mu "raztalili" premoženje; kakšno premoženje? Kje pa je njegovo premoženje? Ali v tovarni, kjer gara že leta in leta? Ali v rudniku, kjer dan z dnem izpostavlja svoje življenje smrtni nevarnosti? Ali v malih založenih farmah, kjer mora vsa držina delati od jutra do večera in po zimi še po tovarnah in rudnikih, da si delajo eksistence? Berači nimajo premoženja. Berači smo vsi tisti, ki moramo beračiti, če tudi smo zdravi, za vsakdanji kruhek. Sicer ne beračimo za kruh, nego za delo. Kaj ni to beračenje, če vidite stati pred tovarno ali rudnikom množico brezposelnih ljudi in prisijo dela. Ali bi ne bilo dobro, če bi prišli bolševiki in "raztalali" to našo mizerijo, našo beračko revčino, da bi jo imeli vse enako, "fifty-fifty"? Glavo imate na vratu in možgane v nji. Kadar pridejo taki razlagatelji, ih vam strašijo, da vam bodo raztalali vašo loto, ali bajto, ali moraš tiatišči sto dollarjev, ki jih imate shranjenih na banki, ali morda celo vaše otroke, tedaj se vselej domislite, da imate glavo in možgane, ki so zato, da z njimi mislite. Stavite si vprašanje, zakaj vas strašijo s "talgo"? Manj ne morete imeti, kot imate sedaj. Socijal-

DOPISI.

Vojnajak shod v Milwaukee.

Milwaukee, Wis. — Kot je bilo v listih poročeno, je nas pred prednji obiskal Rudo Trošt iz New Yorka, ali od koder je že, z namenom, da sklice tu javni shod; ker mu stvar ni šla tako do rok, kot si je želel, je odšel in obljubil, da se vrne ob prilik z dr. Vojnajakom, kateremu je pomam kriške deklaracije popolnoma znan. No, svojo obljubo je drsal, in nazznili so javno zborovanje na 11. t. m. zvečer v dvorani Harmonia. Kot govornika sta bila navedena g. dr. Vojnajak, član jugoslovanskega odbora v Londonu in g. Rudolf Trošt.

Na dan zborovanja je bila dvojna polna Slovenec, Hrvat in Srbov; prinala jih je zadovoljnost, kaj jim pove iz Evrope došli dr. Vojnajak; tudi meni je bilo na tem, da čujem govoriti moč, ki je bil navzoč pri kovanju kriške deklaracije. Pridržavam sem, da nam je prečita, ter kar najjasnejše razloži njen posnetek, točko za točko, teda moje pričakanje se ni izpolnilo. Pripovedal nam je o delovanju londonskega odbora, ki že tri leta deluje in vrlji kampanijo za združenje Srbov, Hrvatov in Slovenec v svobodno in neodvisno državo, kjer bo ljudstvo imelo prvo in glavno besedo. Dovolj smo izknsili, da smo sposobni za samovladje brez kraljevskih varuhov, ki so med narodi povzročili že toliko vojn. Tem besedam je sledil hrupen apel in dokazal Vojnajaku in Trostu, da med milwauškimi Slovenec je zelo nengodno poje za agitacijo združenja jugoslovanskih narodov v interesu ene dinastije. Ljudje so zapustili dvorano in tem je bilo zborovanje končano.

Za sklicatelje je bil ta shod velik poraz; se par takih, pa bi jih minilo minilo veselje lomiti kopija za kriško deklaracijo. Trošt bo lahko odšel v srbsko armado, v katero pravi, da se je že vpisal, če ne bo imel s svojimi shodi boljše sreče. Sicer bi bilo to navsezadni bolj pametno, kot pa blofati neke mase v cerkevih "kevdril", kjer se dajo napraviti majhni uspeški, četudi so samo navidezni. Milwaukee Slovenec se pa ne da kar takole potegniti, ker so ne pravočasno otrdeli vzgojo avstrijskega militarizma in farzije in snajo zdrave mislit. Kdo mora med nimi govoriti, mora jasno povedano, da bo bodo jugoslovanska država kraljevina z dinastijo Karagičev na čelu, in tega tudi dr. Vojnajak ne bo mogel tajiti. In ravno zato, ker ne taje, nego omisli deklaracije le zavijo, sedaj tako, drugič zopet drugače, nimo ljudje, ki znajo mislit, v njih prav nobenega kaupanja. Po tem nam še se oditi, da smo neverni Tomažev, ker jim njihove nezvezne razlage nečemo verjeti.

Kaj je govoril R. Trošt, ali bolje kričal, tu ne bom ponavljaj, ker so menda povsed eno in isto: prečital pa je kriško deklaracijo, če da mu ne bomo očitali, da se bojti priti z njo na dan. Ker ni imel pri rokah nobene v slovenskem jesiku, mu jo je dal eden udeležencev, kajti z njo smo bili vse prekriveni; že pred otvoritvijo zborovanja jih je eden razdal, ki mu tudi ni menda nič kaj preveč všeč jugoslovansko veličanstvo.

K prvi točki je govoril skoro pol ure in se pri tem posluševal vse mogočih frak. Eden navzročil ga je opozoril, naj govoriti menda povsed eno in isto: prečital pa je kriško deklaracijo, če da mu ne bomo očitali, da se bojti priti z njo na dan. Ker ni imel pri rokah nobene v slovenskem jesiku, mu jo je dal eden udeležencev, kajti z njo smo bili vse prekriveni; že pred otvoritvijo zborovanja jih je eden razdal, ki mu tudi ni menda nič kaj preveč všeč jugoslovansko veličanstvo.

Ko je prečital odstavek v 13. točki deklaracije, ki se glasi: "Usavetovana skupščina, kakor tu zakoni, kateri bo ona sprejela, bodo imeli veljavno in izviravno pravico še točka, ko jih kralj sankcijonira" teda je buknil v dvorani sreč med udeleženci. Ko je Trošt s svojim razlaganjem končal so sledila vprašanja, na katera se je zelo povrino odgovarjalo. Na vprašanje glede 13. točke, kaj se stori z ustavo, ako jo kralj ne bo hotel podpisati, se je dalo zelo nepovoljen odgovor: na jedro tega vprašanja Vojnajak sploh ni odgovoril, pač pa je seztrjeval, da kriška deklaracija je ni noben obvezen dokument, nego le nekaka izjava, ki naj pred zunanjim avtom representira telje Jugoslovjan po združenju v skupno državo. Izrazil se je, da je njeu vseeno, sko bo Jugoslovija republika ali monarhija. Če verjamem, da je dr. Vojnajak vseeno, monarhija ali republika, t. j. jugoslovian masun pa ni vseeno, ker one vidijo med monarhijami in republi-

blikami veliko razliko. Navsezadnje pa morda tudi Vojnajaku nijeseno, kajti, če clovek reče, da mu je "vseeno", pomeni to, da ne boste deloval ne za republiko, pa tudi ne za monarhijo.

Trost je kričal in se lomil, ko je odgovarjal na vprašanja, da je napold zgodil, že smeknec, nskar ustane rojak g. John Etienne, ki v kratkem nagovoru pomeni, da bodo jugoslovanski narodi prosti šele tedaj, ker mu stvar ni šla tako do rok, kot si je želel, je odšel in obljubil, da se vrne ob prilik z dr. Vojnajakom, kateremu je pomam kriške deklaracije popolnoma znan. No, svojo obljubo je drsal, in nazznili so javno zborovanje na 11. t. m. zvečer v dvorani Harmonia. Kot govornika sta bila navedena g. dr. Vojnajak, član jugoslovanskega odbora v Londonu in g. Rudolf Trošt.

Za sklicatelje je bil ta shod velik poraz; se par takih, pa bi jih minilo minilo veselje lomiti kopija za kriško deklaracijo. Trošt bo lahko odšel v srbsko armado, v katero pravi, da se je že vpisal, če ne bo imel s svojimi shodi boljše sreče. Sicer bi bilo to navsezadni bolj pametno, kot pa blofati neke mase v cerkevih "kevdril", kjer se dajo napraviti majhni uspeški, četudi so samo navidezni. Milwaukee Slovenec se pa ne da kar takole potegniti, ker so ne pravočasno otrdeli vzgojo avstrijskega militarizma in farzije in snajo zdrave mislit. Kdo mora med nimi govoriti, mora jasno povedano, da bo bodo jugoslovanska država kraljevina z dinastijo Karagičev na čelu, in tega tudi dr. Vojnajak ne bo mogel tajiti. In ravno zato, ker ne taje, nego omisli deklaracije le zavijo, sedaj tako, drugič zopet drugače, nimo ljudje, ki znajo mislit, v njih prav nobenega kaupanja. Po tem nam še se oditi, da smo neverni Tomažev, ker jim njihove nezvezne razlage nečemo verjeti.

Napredek v članstvu imajo zaznamovati tudi tukajna pcdporna društva; v spletni se opaže med nagni v vseh ozirih, kjer se gre za napredek zelo živahnogibanje.

Napredek v članstvu imajo zaznamovati tudi tukajna pcdporna društva; v spletni se opaže med nagni v vseh ozirih, kjer se gre za napredek zelo živahnogibanje.

D. G.

Chisholm, Minn. — Biti moramo veseli, da imamo list, kot je Prosveta, ki nam prinaša vsakovrstne zavade, skoro ni bilo sobote ali nedelje, da se ni vrnila kaka slovenska prireditev. To je dokaz družab

VESTI Z BOJSOA.

Ameriški topniki v Sampaniji.

Pariz, 15. februar. — Vojni stan počelo, da topniki aktivnost zavajajo v Sampaniji. Včeraj so izjavili uradno, da je pri prepravi za napad na nemške pozicije sodelovala ameriška artilerijska več baterijami. Francoski vojniki so poslužili Amerikanom, da so se dobro obnesli. Bitka se je vrisala med Tahure in Butte de Mesnilom in rezultat je bil, da so Francozi prodri tri nemške čete skopov in ujeli 160 mož.

London, 15. februar. — Nemški vojni stan je sporočil sinoci, da so Francozi po Ijutem boju okupirali nekaj ozemlja blizu Tahura. Avstrijski napadi odstopi.

Rim, 15. februar. — Avstrijske čete so včeraj ponovile ofenzivo v oratu okoli fronte, toda nadaljevanje je bilo ustavljen na vsi čerti.

Avstriji so zadnje tri dni izvili več ljudnih napadov na novo italijansko črto v dolinama Bela in Frenzela, kjer so pred par tedeni izgubili več važnih pozicij. Pri včerajšnjem napadu so avstro-ogrski pesci prodarili v gozdove Selle in Vallete, toda pri tem so pod uničevanjem ogenj italijanskih topov in strojnih pušč, ki jih je mnogo pokosil. Sovračnik je bil primoran vrniti se v svoje zakope, da bi dosegel kakšen naprek. Nakon poraz na Avstriji doživel dolini Frenzela. Lejtman Ranieri je vrgel na tla tri avstrijske plane.

London, 15. februar. — Britiske čete v Italiji so rastegnile svojo fronto vzhodno od pogorja Montelu. Nova črta drži nekaj milij vzdolj od Nervese.

Kampanja proti submarinkam.

Washington, D. C. — Ameriški admiral Sims je v Rimu, kjer vrne važna posvetovanja o zemeljski kampanji proti nemškim stopljačam v Sredozemskem morju. Mogoče izdelajo načrt za kampanjo, ki zapre submarinkam iz Jadranega morja. Simsova misija je v zvezi z zaključki dajeve zavezniške vojne konference v Versaillesu.

Ameriške vesti.

PREMKAVA SLOVOMENI RAZRED V KLANČEVANAH.

Chicago, Ill. — Pričet, zaslijan v zadevi delovnih razmer v klančevanah, so pred sodnikom Alschulerjem razgnale strašno silno trpljenja in nevarna dela.

NOVA SLOVOMENA RAZRED V KLANČEVANAH.

Chicago, Ill. — Pričet, zaslijan v zadevi delovnih razmer v klančevanah, so pred sodnikom Alschulerjem razgnale strašno silno trpljenja in nevarna dela.

Katie Lingorak, mati treh otrok v starosti od 10 mesecov do pet let, je postala vdoma pred osemnajstimi meseci. Njen soprog je zaslužil od sedem do dvanaest dolarjev na teden. Kompanijski zdravnik je obiskaval soproga skozi štiri meseca njegove bolnosti. Projela je \$200 posmrtnine in po \$8 tedenske bolniške podpore.

Otroci so bili večkrat lačni, ker je bila očetova menda preniska. Soprog je kupil nedeljako obliko, ko je bil še samec, in v nji je bil pokopan. Mati si ni kupila nove oblike, odkar se je omorila, otroci so imeli vsak po eno tako slabo obliko, da niso mogli na prosti, kadar je bilo mraz.

Ko je soprog zbolel, ji je mesar dajal na upanje živila, ki jih je placača s posmrtnino. Odkar ni mogla ved delati, ker je zbolela, ji je mesar zopet dajal živila in ji reklo: "Plačali mi boste, kadar odrastejo otroci."

Dejala je, da za vso družino kupi tri četrtnike funta meseta na dan. Rekla je, da ne ve, kje se nahajajo kinematografska gledališča in parki.

Valvina Skupin, starš 36 let, mati šestih otrok v starosti od 16 mesecov do 14 let, je izpovedala, da gredo otroci vsak drugi dan lačni k pocitku. Njen soprog Joseph ima le eno samo obliko, ravnotako tudi otroci.

Bolo pač bo nasledil. Pariz, 15. februar. — Znamenito Bolo je obsojen na smrt. Vojno silice ga je včeraj spoznalo krijevalce velejavnih velenih vojnikov dvačet minut posmeje je prednik sodišča izrekel smrtno obdobje. Bolo je blagodaril vse za ne bo več.

"Američani prihajajo v velikem številu na Francosko in čas da Nemčija zre temu faktu odtoči v obraz," piše ta list.

Bolo pač bo nasledil. Pariz, 15. februar. — Znamenito Bolo je obsojen na smrt. Vojno silice ga je včeraj spoznalo krijevalce velejavnih velenih vojnikov dvačet minut posmeje je prednik sodišča izrekel smrtno obdobje. Bolo je blagodaril vse za ne bo več.

"Ali še izvrši toliko dela kot delavec?" je bila vprašana.

"Seveda," je odgovoril Skupin. "Skupino jih prekošti in je tudi spremembo."

Joseph Skupin delal za tvrdko Swift & Co. Izpovedal je, da prejme viši \$1 ali \$2 premalo meseca. Ko je vprašal, naj mu izplačajo primanjkljaj, so mu rekli, da naj nježna. Joseph Skupin je pa težko razumeval čeprav je, ki je hotelo za mir in ustvarjati javno

znameno, da je namogočo dosegati zmago nad Nemčijo.

Arestiran je bil v jeseni in vlažna zadrženih držav je podala preseži najboljše dokaze o njegovi dirivi v obliki teleograma iz Berlinja, ki je našel teljanemu nemškemu poslaniku Berndstorfu v Washingtonu, da vloži na kredit Bola skoraj milijon dolarjev.

Francoska javnost ni prav nič prenenadljena vselej izreka smrtna obsođba, ker vadele se je že vnaprej, da ga doleti skrajna kazna.

Engvodi v Belgiji.

Amsterdam, 15. februar. — Belgija vlada je naložila trem sodnikom v Bruslu, da ukažejo zapeti Pierre Tocka in druge. August Bonnus, voditelja takšnega aktivističnega gibanja v okupirani Belgiji, ki sta razprtila vest, da jih krajeva vlada propadla in razglasila sta avtonomijo Flandrij.

Sodniki so izvršili željo belgijske vlade, toda nemške oblasti so takoj ukazale izpuštiti oba artileranca in namesto teh so Nemci vtraktirali v zapor tri sodnike. Čim se razniesla vest o tem dogodku, so se takoj zbrali na glavnem trgu v Bruslu zastopniki kakih 600 belgijskih organizacij in tem se je pridružilo na tisoče ljudstva, ki je protestiralo proti arstiranju sodnikov. Nemške teče so nasledje množico in nastal je boj, v katerem je obležalo več vojakov in civilistov mrtvih.

Nemci so poslali tri sodnike v Nemčijo, dodim izjavljajo vsa sodnice v Belgiji, da zahtajajo in ostanejo na stranku toliko časa, dokler ne bodo prizadeti sodniki izpolnjeni.

Havre, 15. februar. — Belgijaka vlažna je prejela informacija, da so nemške vojaške oblasti zopet deportirale 2700 oseb iz mesta Lokeren v vzhodni Flandriji. Deportirance so odvedli na zapadno fronto, kjer morajo opravljati težka in nevarna dela.

HOČI JE PRIMALA, DA JE UBILA MATER.

Angola, Ind. — Mrs. Ward Coloma je primala, da je ubila svojo mater, ne da bi se zavedala težkega hudočestva, ki ga je izvršila. Izpoved je napravila pred namestnikom državnega pravdnika.

Po izpovedi Colemanove je izvršila hudočestvo s lastno puščo in žarkom na glavo. Charles Ross in James Donady, ki prebivata na brodu, sta utorila v reki Saline, ko sta hotela rešiti svoj brod ledu. Padla sta v reko in tok ju je zanesel pod led.

REKA SIČER PADA, TODA TAJAJODI SNEG PRINAŠA VEDNO NOVE DOTEKE.

Washington, D. C. — William A. Moore, žaljeni strojvodja, je dobil težke poškodbe, ko sta lokomotivi zapustili tir in za sabo potegnili še tridevdeset žaljenikov vse po 30 devetih visokem nasipu. Poleg strojvodja so še trije uslužbenici doobili težke poškodbe.

NOVO PONOJENO ITALIJI.

Washington, D. C. — Zakladniški tajnik McAdoo je dolebil \$50.000.000 kot kredit Italiji. Italija pa je dolgo Združenim državam \$650.000.000. Do sedaj so Združene države posodile vsem zaveznikom \$4.734.400.000.

MAMMALNA OBRAZA ZA PREDMETNO V NEW YORKU.

New York, N. J. — Trgovci, ki trdijo na dobelo s perfumino, so bili ob živilske uprave obvezani, da jo cene za perutnino sledijo:

• Štiri 36c funti, kokoski in mladi petelin 35c, stari petelin 27c, gurani, race in gori 25c.

RAD NI LEVDEL.

za mojega prijatelja Antona Jakiča, kateri je bival pred dvema leti v Monessonu, Pa. Ujedno prosim cenjene rojake, da kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznam, ali pa naj se sam oglaši, ako bo določil ta oglaša, na naslov: Anton Purkar, P. O. Box 448, Biwabik, Minn.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo "Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA so podliljo na naslov:

JOHN AMBROSIĆ, Box 241, Canonsburg, Pa.

RADNEVNE PREPIRJLJIVE VZETINE, ki sta jih redil prva in druga žens.

ANTON HRAST, 811—85th Ave., W. New Duluth, Minn.

VII DOPRIH, rasprave, članki, nasvadila itd. na "Prosvetu" so podliljo na naslov:

UPREDNIK "PROSVETE", 807—89 No. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE UPRAVNISKE STVARI, naravnina, oglaši, so podliljo na naslov:

UPRAVNISKE "PROSVETE", 807—89 No. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V nasprotnem delu zapisnika je napisano: "Prosvetu" ne rabijo tista učiteljica, karvedi napomenu napisu, ki je tu napisan, niko želite, da bo vraka stvar bilko redča.

Bojo glavnega upravnega odbora se vršijo vrake prve sede in vraki novih v naslov. Nadstek ob vsej napiši.

RAD NI LEVDEL.

za mojega prijatelja Antona Jakiča, kateri je bival pred dvema leti v Monessonu, Pa. Ujedno prosim cenjene rojake, da kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznam, ali pa naj se sam oglaši, ako bo določil ta oglaša, na naslov: Anton Purkar, P. O. Box 448, Biwabik, Minn.

PEVODNIK.

Obveščeni smo, da North Penn Coal Co., Kaynor, Pa., katera za

stuje svoje železnice in ima vsle

tega vodno dovolj vozov na razpolo

lagu pri svojih premogokopih, želi

dobiči oskrbo povlačiti delavsko

mod za 100 ljudi, ki žele stalno

delo. Življensko stanje je zelo po

voljno v tem okraju in vsak kdor

potrebuje.

Pisati je na: Andrew M. Springer, 4 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.

(Feb. 11-13-16) La Salle, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil se naslov:

JOHN HRAST, 811—85th Ave., Chicago, Ill.

PEVODNIK.

Pevaco dramatično društvo

"Soča" je izjavilo, da vodilni

predstavnik, ki je med enj. pevodenjami podlil

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski spisal EDGAR MONTEIL
Poslovni F. K.L.
STARI LJEJAK.

"Meni se ima zahvaliti moja ljuba domovina za vse, meni, da je včetna ljudstva cesarju zvesta, da je ljudstvo pobožno, veliko bolj ko pa župniku! Da! Ali nisem jaz, ki tu vse vodi! Edini, ki igra kako politično vlogo! Ali nisem bil jaz, ki sem se poklonil v imenu cele Dauphinije velikemu cesarju Napoleonu! Kdo mu je prizel zvestobo? Stisni mi je roko in rekel: 'Hvala!' Meni se je zahvalil! Kdo more dvomiti o mojem ugledu! Ime mi je Chanat, edini s tem imenom v celi pokrajini, da v celi Franciji! In ali nisem li notar! Nisem li bogat! Torej je moj vpliv opravičen, mislim da je! Sicer pa se glosi moje geslo: 'Vse za cesarja'!"

Ta, ki je tako govoril, je bil majhen, ozkorjen možiček; na suhih, okroglih nogah mu je sledil močan život. Debela oglat glava je bila na redko posejana z brezbarvnimi lasmi; njegov volunski obraz z dolgim nosom je napravil na gledalojako neprijeten vtis. Najgrše na tem gredom človeku pa je bil njegov bodeč pogled in strupene poteze okrog ušen. Nosil se je tako po konci in je imel, da je bil videti večji, tri centimetre visoke pete. Bil je sam v se zanjubljen in videl je v sebi edino bistro glavico v mestecu, vse drugi so bili ničle.

"Da, da, da," je vzliknil, "jaz sem mož, drugi ne veljajo nič! Ali imam prav?"

Njegov poslušalec, gospod Felibien, je samo kimal.

Bil je že mlad mož, precej podoben gospodu Chanatu; tudi on je bil sub, imel je tudi dolg nos in v njegovih očeh ne bi mogel najti niti enega boljših čustev, vidovalo se je, da je duša prazna, trda, zlobna.

"Vi me razumete," reče gospod Chanat, "in to je glavno. V vseh rečeh morsva biti istih misli in če hočete postati moj zet, — in to hočete vendar . . . ?"

"Gotovo, to je moja edina želja. Vaša gospica Ema je . . ."

"Moja hči nima pri stvari nič opraviti. Sicer pa vsem, kaj hočete reči: da je moja hči vredna oboževanja, ne? To sta hoteli reči, ali to vem jaz bolje nego vi, saveda je oboževanja vredna, saj je moja hči in meni enaka. Ali za to sedaj ne gre. Vedeti hočem pred vsem vaše mišljenje. Vsem, da je vaša rodbina bongartična, ali vi . . ."

"O, jaz tudi: vse za cesarja!"

"Lepo, in kako je v vero!"

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"O ne, ne na ta način, v tem bi bili oni možni. V njih vrstah so pravi velikani; naprimer Crillon, ta je sicer samo podrejen uradnik, ali močan je za pet drugih."

"Res, imate prav!"

"Vi mi boste kot zvest zet v vsem poslušni!"

"V vsem."

"To bi bilo torej dogovorjeno. Upam, da boste lepo izhajala drug z drugim. Jaz sem bogat, in to že danes, upam pa še nekaj povedovati. Imam nad 400.000 frankov in v najmanj kakih 200.000 . . . o prosim, ne prekinjajte me, vem kaj redem, sem dobro poučen. Mislim, da vam ta zvezza ugaja, kaj?"

"Če mi ugaja! In . . ."

"Videli ste mojo hčerkovo v cerkvi, kamor sem jo nalač zato vodil; tako je bilo dogovorjeno z vašimi starši. Vam je seveda ugajala in vse gre kot po nitki. Sedaj jo hočem poklicati, da se zmenite sami š njo, toda ne zavlečete stvari predolgo, če vam ne bo takoj naklonjena, davorite ji pogumneje, pa kaj bi vam pravil, saj ste fant za to."

"He, he, tost," je beketal fant.

"Toda v dostojni meji, to si moram izprostiti," nadaljuje gospod Chanat. "Ivana, moja dekla, mi je malo preje pravila, da se ji zdite jeko rasposajen. Torej nikakih neumnosti, to si prepovedujem."

Gospod Felibien se zravnal še bolj in naredil krasko nedolžen obraz. Chanat pa je šel med tem k durim.

"Ema," pokliče, "Emica, moje ljubo dete, pridi, pridi, tu je gospod, ki sem ti ga izvolil za spogovo."

K Felibienu obrnjen: "Takoj pride. Povem vam pa, take neveste ne bi lahko sami našli. Toda, ker mi ugajate, jo dobite. Lahko si častitete. Brez mene bi dobili dote k večjemu kakih trideset tisoč frankov, medtem ko vam jaz imenujem celo svojim sotrudnikom v pisarni in vse obdržim v svoji hiši. Bodemo samo ena družina. Kadarki vam vadi starši, — dolgo itak ne morejo živeti, saj sta oba bolehrava, — dobite še lepo svotico, ki bo v prid vašim otrokom; — želim namreč, da dobitka ostroke."

Gospod Felibien povesi sramedljivo oči in se trudi, da bi naredil majhna usta, kar se mu pa ni posrečilo, kajti njegova usta so bila kakor dolga zarez, ki bi šla gotovo krog in krog glave, da je niso zadrževali uhlji.

"Da," reče Chanat, "radi vaših staršev sem govoril z vašim zdravnikom; menil je, da vaš oče ne bo več dolgo. Mati pa tudi ne bo hotela sama ostati, ako zatisne oče oči. Vi ste edini sin, naravnijo je torej, da pride mati k vam, vzamemo jo sem v Roybono. Potem zdržimo njen premoženje z našim . . . pustite to meni, jaz se razumen na take stvari."

Lahko trkanje na vrata ga prekine.

"To bo pa Ema," reče, "pridi le naprej!"

Potrka se enkrat, ali še bolj boječe od prvih.

"Ali pridi vendar, saj ni nikaka umetnost vstopiti," vzlikne Chanat.

Toda vrata ostanejo zaprta in nihče na vstopi.

"Že vidim, da moram sam po njo, otrok je pač boječ."

Odpre duri, zunaj pa stoji Ema, kakor pričita.

"Ne budi vendar otročja," pravi in jo poategne sredi sobe.

Felibien položi roko na srec in se prikloni do tega.

"Poglejte jo vendar, ljubi zet," pravi Chanat ponosno, "ona je občudovanja vredna, moja prava hči."

Gospica Ema je bila v resnici popolnoma podobna očetu. Isti obraz, dolg nos, ustnice, res, samo glava je bila bolj plodota in oči bolj mravite. Bila je suhe, kočene postave, prsi ravne kakor deska, vsa njena stora pa lesena.

"Dajta si poljub, ljuba otroka," opominja Chanat.

Felibien se nagnje proti nevesti, ki je stala ves čas s povešenimi očmi pred njim; ko jo je hotel poljubiti, obrne ona glavo proč, tako, da je poljubil on le lase.

"No, moja ljuba otroka, sedaj je znanje sklenjeno," pravi Chanat zadovoljen. "Vidav bodeta srečna, to vama občudujem jaz. Sedaj pa pojdi moje rajne žene. Ah, da revica ni učakala tega dne . . . umrla je zpoloh prezgodaj . . . takrat še nisem bil bogat, ni se mogla veseliti mojega premoženja . . . Sedaj pa, Ema, vsemi klobuk, stari so točni, ob dvanajstih gred v obdu, sedaj pa manjša še pol ure. Da, tle Charansonovi," nadaljuje, "tiso trdni. Roybona ima gorsko podnebje, ki vpliva podobno na življenje, posebno če kdo daka na dedičino, to res ni zabava. — No, Ema, ali si pripravljena? — Krasna deklica, ali ne?" reče Felibien.

"Kako je sramedljiva! Možkemu si ne upa pogledati nikdar naravnost v obraz. Da, da, saj sem jo pa tudi pošteno vzgojil, da sem jo namreč v samostanu v Viron, — saj vam je znani?"

"O, saj vam zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevrednega mišljenja niso varali. Takega si vas želim, kajti moj zet bude moral biti moj sotrudnik, moj drugi jaz."

"Torej naj postanem jaz vaš naslednik, kadar sedete v k potisku!"

"Da, to hočem. Le nadaljujte še tačas svojo notarsko prakso, ali to ni edini vzrok. Moj zet mi mora pomagati v boju proti republikancem, ki hočejo spraviti deželo v nesrečo. Pred vsem si moramo pridobiti kmete, ako hočemo priti 'rdečim' do Švajčarije."

"Pripravljen sem . . ." pravi drugi in vhiči pent."

"Jaz sem zvest pristaš rimsko katoliške apostolske cerkve."

"Dobro, dobro, vidim, da me vadi stariš glede vsega hvalevred